

κατάρτα πού τὸ πλάκωζε, οἱ κάπηλοι τῆς θρησκείας ἤρχον ἐκεῖνοι πού ἐμπεταίνονταν κάθε προσπάθεια του καὶ προτίμησαν χέντζας νὰ λειτουργήσῃ στήν Ἄγια Σοφίᾶ πρὸς νὰ χάνουν αὐτοὶ τὲς ἀπολαυές των.

Παρόμοια καὶ τώρα ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται.

Ἡ χολέρα μᾶς πολιορκεῖ ἀπὸ παντοῦ, ὁ λαὸς μᾶς μὴν ἔχοντας συναίσθηση τοῦ κινδύνου καὶ μὴ γνωρίζοντας πῶς νὰ προφυλαχθῆ, διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ μεταναστεύσῃ ἀθρόος στὸν ἄλλο κόσμον.

Ἡ Ἱατρικὴ Ἐταιρεία ἐθεώρησε καθήκον τῆς νὰ τὸν διδάξῃ τί πρέπει νὰ κάμῃ. Γιὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ ἔμως αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τὴν νοιώσῃ ὁ λαός.

Καὶ ὁ λαὸς μόνο τῇ γλώσσᾳ πού μιλάει μπορεῖ νὰ νοιώσῃ. Ἡ ψυχρὴ ἢ μπαλσαμωμένη καθαρεύουσα του εἶναι ξένη. Αὐτὸ ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ Ἱατρικὴ Ἐταιρεία καὶ ἀκολουθώντας τὴν παραμυθία «ἀφοῦ τὸ βουνὸ δὲν ἔρχεται στὸ Μωάμεθ, πηγαίνει ὁ Μωάμεθ στὸ βουνό», ἀπεφάσισε νὰ κατεβῆ κι' αὐτὴ στὸ λαὸ καὶ στὴ γλώσσᾳ του νὰ τοῦ διδάξῃ τί πρέπει νὰ κάμῃ.

Αὐτὸ ὅμως οἱ κάπηλοι κ' οἱ ἐκμεταλλεῦται δὲν τὸ συγχωροῦν. Αὐτοὶ θέλουν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ βασιλεία τῆς καθαρευούσης, ἡ βασιλεία δηλαδὴ τοῦ σκοτίου, τῆς ἀμαθείας, τῆς ἀποκτηνώσεως, τῶν προλήψεων καὶ ἀδιαφοροῦν ἂν ἡ χολέρα ἀπὸ ὦρα σὲ ὦρα μπορεῖ νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ.

Γι' αὐτοὺς δὲν ἔχει καμμιά σημασία ἡ ζωὴ τοῦ λαοῦ. Μόνο ὁ Μιστριώτης τοὺς ἐνδιαφέρει.

Προτιμώτερον εἶναι, σοῦ λέγουν, νὰ ρθῇ ἡ χολέρα ἔστω κι' ἂν ρημάξῃ χωρὶς καὶ χωριά, παρὰ νὰ λείψῃ ἡ καθαρεύουσα.

Τὸ βέβαιον εἶναι πῶς ἡ χολέρα, πιστότερον σύντροφον καὶ συνάδελφον ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα δὲ μπορεῖ νὰ βρῇ.

Πνευματικὴ κι' αὐτὴ χολέρα χρόνια καὶ χρόνια ρημάζει τὴν λαὸ, ἀποβλακώνοντας τοὺς μαθητάς, ἀποκτηνώνοντας τὸ λαὸ, τρέφουσα καὶ μεγαλύνουσα τοὺς κηφήνας φαφλατάδες.

Χολέρα καὶ καθαρεύουσα σὰν ἀνταμωθοῦν δὲν ξέρω ἂν θὰ ὑπάρχῃ πιά μεγαλύτερος κακὸς πού μπορεῖ νὰ φοβηθῇ τὸ Ἔθνος μᾶς.»

Σὰ βλέπουμε ἐδῶ στήν Ἀγγλία ἕνα γυμνομάτο δικηγόρον ἀπὸ τὰ ξεροθούνια τῆς Οὐαλλίας νὰ πολεμᾷ καὶ νὰ καταπονᾷ ἀμέτρητες λεγεῶνες Λόρδων κι ἄλλων πολεμιστῶν τοῦ σκοριασμένου μεσαιωνικοῦ μεγαλείου, μὲ μόνο του ὄπλον τῇ λογικῇ καὶ τῇ δικαιοσύνῃ, δὲν πρέπει νὰ θαυμάζουμε πού ἔχουμε ἔλε το δασκαλόλογον τῆς ρωμιότητος ἐναντίον μας, ἐνὸςτο ὄπλον μᾶς κ' ἡμᾶς εἶναι ἡ λογικὴ κ' ἡ ἀλήθεια.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΠΟΥ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ κτλ.

Φίλε «Νουμᾶ»,

Μοῦ πεσε στὰ χέρια ἕνα μπλοκ ἡμερολόγιον Γερμανικὸ τοῦ χρόνου 1911. Κάτι μακριές σελίδες ἔχουν ἀπὸ καθεμιά τὴν ἡμερομηνία κι ἀπὸ μίαν εἰκόνα εἴτε μεγάλου ἀνθρώπου, εἴτε ἑξακοσθῆς τοποθεσίας. Κι ἀκούστε, κύριοι ἀξιόλογοι νεοέλληνες βιβλιοπώλες καὶ μπλοκοποιοί, στήν ἡμερομηνία 9 τοῦ Φλεβάρη (ἀλλὰ Νόβα) ἔχει τὴν εἰκόνα τοῦ Σολωμοῦ μᾶς, πού πέθανε τῇ μέρᾳ κείνῃ!

Μπρὲ ὁ Γερμανὸς βιβλιοπωλομπλοκοποιὸς ὠρισμένως θάνατι σπάνιον κεφάλι. Νὰ ξέρῃ, ἀκούς, πότε πέθανε ὁ Σολωμὸς καὶ νὰ ξέρῃ, λέει, πῶς εἶτανε ἕνας μεγάλος ποιητὴς κ' ἔγραψε τίς ραψωδίες, (τί ἀμαρτία, κύριε Μιστριώτα, ραψωδίες ἐκτὸς τοῦ Ὀμήρου τίς γέγραφε;) «Λάμπρος» καὶ «Κρητικὸς» καὶ τῇ μεγάλῃ ἐποποιᾷ «Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι» καὶ τὸν «Ἕμνον στήν Ἐλευθεριά.»

Μὰ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πῶς αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος θέλει τὴν καταστροφή τῆς Νέας Ἑλλάδος μὲ τὸ νὰ βγάξῃ στὸ φανερὸ τέτοια πράγματα.

Μὰ, ἂς ἀφήσουμε τάστειχ, κι ὠρισμένως εἶναι νάπορῆσῃ κανεὶς πῶς πίσω ἀπ' τὸ Μπάδρον δημοσιεύει αὐτὸς ὁ Γερμανὸς καὶ τὸ Σολωμό.

Καὶ πού νὰ ξέρει τῇ στιγμῇ πού οἱ Ἕλληγές μᾶς εἶδον μαρκεῖους στίχους, πού τοὺς λένε καμμιά φορὰ τραγουδιστά: «Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη» καὶ τὸ «Στῶν Ἰερῶν τὴν ὀλόμαυρη ράχη», αὐτὸ δὲ τὸ ξέρουν οἱ πιε σοφοί, κουκούτσι ἄλλο ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀνθρωπο δὲν ξέρουνε.

Ἄθελα μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ πῶς πρὶν κάμποσα χρόνια ὁ Ψυχάρης μίλησε στὸ Παρίσι γιὰ τὸ Σολωμό. Τότε λοιπὸν καὶ δὴ τότε ἡ «Ἀράλθεια» τῆς Σμύρνης, ἡ ἀρχαιότερα τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἐφημερίδων, μετάφρασε τὴ μελέτη αὐτὴ ἀπ' τὰ Γαλλικὰ πού εἶχε διαβαστῆ καὶ τυπωθῆ. Καὶ τί φαντάζεστε; μετάφρασε μαζὶ καὶ τοὺς στίχους τοῦ Σολωμοῦ στήν καθαρεύουσα. Κ' εἶδαμε — ὠμὲ σ' ἡμᾶς — «ἐποῦ δὲν ἔχουν ὄνομα κ' ἔχουν περίσσια κάλλη» κεκαθαρομένοι (τοὺς φονιάδες) σὲ «ἄτινα (ἢ τὰ ὅποια, δὲ θυμάμαι καλὰ) δὲν ἔχουσιν ὄνομα καὶ ἔχουσι μυρίας καλλονάς.» Κι ἄλλα πολλὰ πού εἶναι ντροπὴ νὰ τὰ θυμούμαστε. Οἱ ἀθεόφοβοι κι ἀσεβεῖς ἄνθρωποι, ἂν εἶτανε κανένα ρητὸ τοῦ Ὀμήρου ἢ τῆς Ἁγίας Γραφῆς θάνοιγανε φυλλάδες καὶ παραφυλλάδες νὰ τὸ βροῦνε. Νὰ βάλουνε ἔμως τὸ στίχον τοῦ Προφήτη μᾶς, θάτανε ἀνοσιούργημα.

Νὰ λοιπὸν γιὰτὶ οἱ μὲν Γερμανοὶ βιβλιοπώλες